

**Комунальний заклад Київської обласної ради
"Чорнобильський медичний фаховий коледж"**

Затверджую

Заст. директора
з навчальної роботи

Тетяна КРАВЧЕНКО
"31" 08 2023 року

Циклова комісія соціально-гуманітарних дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Історія та культура України

Галузь знань:	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	223 Медсестринство
Освітньо-професійна програма:	Лікувальна справа
Освітній ступінь:	Фаховий молодший бакалавр
Мова викладання:	Українська

Робоча програма Історія та культура України
для здобувачів освіти за спеціальністю 223 Медсестринство,
ОПП Сестринська справа
2023 року

Квітковський Сергій Володимирович, викладач вищої категорії
Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії природничо-
наукових та соціально-гуманітарних дисциплін

Протокол № 1 від "31" 08 2023 року
Голова комісії Олександр ТОЛКАЧОВ

Перезатверджено:

20__ рік _____
20__ рік _____
20__ рік _____
20__ рік _____

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, напрямок підготовки, освітньо- професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів –3	Галузь знань <u>22 Охорона здоров'я</u> спеціальність <u>223 Медсестринство</u>	Нормативна
Загальна кількість годин - 90	Освітньо-професійна програма <u>Лікувальна справа</u>	Рік підготовки:
		<i>1-й</i>
		Семестр
		<i>1-й</i>
		Лекції:
		<i>36 год</i>
		Семінарські:
		<i>24 год</i>
Самостійна робота:		
<i>30 год.</i>		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента -	Освітньо-професійний ступінь <i>фаховий молодший бакалавр</i>	Вид контролю: <i>Екзамен</i>

1. Мета та завдання освітнього компонента

Розбудова незалежної демократичної України пов'язана із розвитком системи освіти і виховання. В законі України «Про освіту» говориться: «Освіта – основа інтелектуального, культурного, духовного, соціального, економічного розвитку суспільства і держави. Метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, розвиток її талантів, розумових та фізичних здібностей, виховання високих моральних якостей, формування громадян, здатних до свідомого суспільного вибору, збагачення на цій основі інтелектуального, творчого, культурного потенціалу народу, забезпечення народного господарства кваліфікованими фахівцями.»

В системі навчальних дисциплін особливе місце сьогодні відведено національній історії.

Навчальна дисципліна «Історія та культура України» зобов'язана формувати всебічно розвинуту та соціально активну особу. З метою виконання цього завдання вона покликана забезпечити:

- глибокі знання історичного шляху українського народу, розвитку його національних цінностей;
- вміння визначити вклад національних цінностей в загальнолюдські;
- переконливо засвоїти ідеали гуманізму та демократії;
- формувати історичну свідомість як основу всієї суспільної свідомості;
- привити самостійні пізнавальні, творчі, самостійні навички підходу до історичного минулого та реального сьогодення.

Навчально – виховний процес слід будувати на таких принципах:

- принципи гуманізму, який забезпечить врахування суб'єктивної ролі людини, посилить увагу до історичних осіб, вміння визначити політичні та інтелектуальні біографії та соціально – психологічні процеси;
- емоційно – вартісне ставлення до подій і людей, що дасть можливість формувати морально – вартісні оцінки подій, людських вчинків, вміння визначати громадську позицію;

Нові навчальні плани сприяють тому, щоб забезпечити реалізацію цих принципів, виділено час на самостійну роботу. Перспективи для творчості створює лекційно – семінарська форма організації навчально – виховного процесу.

Загальні компетентності:

ЗК. 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК. 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК. 3. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК. 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК. 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Після вивчення освітньої компоненти здобувачі освіти повинні знати:

- автономія, археологічна культура, асиміляція, багатопартійність, влада, власність, герб, гімн, гетьман. гривня,
- громада, громадянське суспільство, гуманізм, геноцид, демографія, демократія,
- держава, державна мова, діаспора, демагогія, дисидент, дипломатія, експансія, етнос, закон, звичаєве право, імперія, індустриальне суспільство, історія, історична школа, історичні закономірності,
- козацька рада, козацький стан, конституція, літопис, метрополія, міжнародна політика, модернізація, монархія, народництво, нація, національно-визвольний рух, - національна меншина, парламентаризм,
- первісне суспільство, племена, політика, популізм, політична партія, політична еліта, право,
- промисловий переворот, протекторат, революція, релігія, референдум, реформи, рід, символіка, суверенітет, тоталітаризм, українське питання, українська революція, “українізація”, універсал, установчі збори, шістдесятники, федерація, християнство, цивілізація, громадянське суспільство.
- предмет, мету його вивчення, завдання і значення курсу;
- загальні відомості про культурний процес;
- особливості культурних епох, їхні духовні цінності та пріоритети;
- досягнення в різних галузях духовної культури;
- художні стилі і шедеври культури;
- види і жанри мистецтв, їхню мову;
- найважливіші етапи в розвитку медицини та видатних діячів української медичної культури;
- провідних діячів науки і культури, які визначають характер і особливості культури тієї чи іншої епохи;
- роль національної культури в утвердженні і розвитку незалежної України.

Здобувачі освіти повинні вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- - розрізняти тенденційно подану історичну інформацію;
- орієнтуватися у науковій періодизації історії України;
- працювати з відповідною літературою; вміти самостійно добувати історичну інформацію за темою;
- використовувати сучасні інформаційні можливості; аргументовано, на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему
- - самостійно складати конспект, тези, готувати реферат, доповідь на конференцію.
- студенти повинні брати участь у дискусіях, “круглих столах”, конференціях, написанні конкурсних студентських робіт.
- аналізувати явища духовного життя, визначати природу різних жанрів художньої творчості й видів мистецтва, орієнтуватися в багатому світі духовної культури.
- розрізняти особливості світобачення кожної культурно-історичної епохи.
- аналізувати культурний розвиток України в різні історичні періоди, давати порівняльну характеристику вітчизняної та зарубіжної культури.
- збагачувати власну духовну культуру шляхом самоосвіти, систематично працювати над вдосконаленням культурно-освітніх знань.

Здобувачі освіти мають бути поінформовані про:

- поняття, суть та значення історії та культури, як науки, загальні тенденції розвитку світової історії та культури, досягнення українського народу та найвідоміших цивілізацій світу;
- загальні умови розвитку української історії та культури в окремі історичні періоди, найважливіші досягнення національної культури відомих митців та діячів.

3. Програма освітнього компонент

		Зміст	
1	<i>Лекція</i>	<p>Історія України як самостійний курс. Найдавніші часи в історії України. Початок людської цивілізації на території України</p> <p>Предмет, завдання та історіографія курсу історія України. Концепції історії України, її наукова періодизація. Початок людської цивілізації на території України. Періодизація історії первісного суспільства. Поява первісної людини. Первісні поселення. Трипільська культура.</p>	2
	<i>Самостійна робота</i>	<p><i>Кіммерійці і таври. Розселення скіфів. Сармати. Грецькі міста – держави у Північному Причорномор'ї. Археологічні відомості з історії нашого краю.</i></p>	1
2	<i>Лекція</i>	<p>Східні слов'яни. Київська Русь та її місце в історичній долі українського народу.</p> <p>Походження та розселення слов'ян. Заняття, суспільний устрій, побут та звичаї. Відомості з історії нашого краю. Концепції походження держави Київська Русь та її назви. Перші київські князі, їх зовнішня та внутрішня політика. Розквіт Київської держави. Державний лад, господарство, торгівля. Культура Київської Русі. Відомості з історії нашого краю.</p>	2
	<i>Семінарське заняття</i>	<p>Східні слов'яни. Київська Русь та її місце в історичній долі українського народу.</p> <p>Походження та розселення слов'ян. Концепції походження держави Київська Русь та її назви. Перші Київські князі, їх зовнішня та внутрішня політика. Розквіт Київської Русі.</p>	2
3	<i>Лекція</i>	<p>Роздробленість України – Русі. Галицька, Волинська держава. Українські землі в складі Литви та Польщі.</p> <p>Причини та наслідки занепаду. Київське, Переяславське, Чернігівське князівство. Північно – Східна Русь. Боротьба з монголо – татарською навалою. Походження назви «Україна», «Русь». Формування української народності. Наш край у 7 – 8 ст.</p> <p>Галицько – Волинська держава. Галицьке князівство. Роман Мстиславич. Утворення Галицько – Волинського князівства. Соціально – економічне та політичне становище. Данило Галицький. Галицько – Волинська держава в 13 – I п. 14 ст. Роль Галицько – Волинської держави в економічному, політичному та культурному</p>	2

4	<p>Самостійна робота</p>	<p>житті України.</p> <p>Загарбання Галичини Польщею, Угорщиною та Молдавією. Входження Волині та Наддніпрянщини до складу Великого Київського князівства. Устрій, господарство, побут українських земель в складі Литви. Боротьба за відновлення державності України. Наступ польських феодалів на українські землі. Поглинення Галицького князівства і Західної Волині. Кревська унія 1385 р. Ліквідація удільних князівств.</p> <p><i>Включення Буковини до складу Молдавії. Захоплення Закарпаття Угорщиною. Наступ лицарів Тевтонського ордену. Грюнвальдська битва. Завершальний етап формування української народності.</i></p>	1
	<p>Семінарське заняття</p>	<p>Роздробленість України – Русі. Галицька, Волинська держава. Українські землі в складі Литви та Польщі.</p> <p>Причини та наслідки занепаду Київської Русі. Боротьба з монголо - татарською навалою. Галицько – Волинська держава, її утворення, економічний, соціально – політичний розвиток. Наступ польських феодалів на українські землі. Кревська унія 1385 р. Завершальний етап формування української народності.</p>	2
	<p>Лекція</p>	<p>Українське козацтво. Запорізька січ. Національно – визвольна війна українського народу 1648 – 1657 рр.</p> <p>Боротьба українського народу проти іноземної експансії. Виникнення козацтва. Д. Вишневецький. Заснування Запорізької Січі. Адміністративно – територіальний устрій, господарство, традиції. Військове мистецтво. Козацька символіка. Реєстрові та нереєстрові козаки. Походи козаків на Кримське ханство та Туреччину.</p>	2
	<p>Самостійна робота</p>	<p><i>Культурно – національний рух в Україні. Братства, освіта, книгодрукування. Києво – Могилянська академія. П. Могила та його реформи. Вплив європейського Відродження на розвиток української культури. Наш край в 14 – 16 ст.</i></p> <p><i>Національно – визвольна війна українського народу 1648 – 1657 рр. наростання антикріпосницької боротьби. Протипольські козацько – селянські війни 30 рр. 17 ст. Боротьба і визвольний рух. Становище української православної церкви. Іов Борецький, селянсько – козацька війна 1648 – 1654 рр., її національні та соціальні складові, х/р і рушійні сили. Формування елементів державності в ході війни. Зборівська і Білоцерківська угоди. Битва під Берестечком. Основний зміст «березневих статей» 1654 р. Воєнні дії проти Польщі 1654 – 1657 рр. Історична роль</i></p>	2

5	<i>Семінарське заняття</i>	<p><i>Б.Хмельницького. Наш край в 17 ст.</i></p> <p>Українське козацтво. Запорізька січ. Національно – визвольна війна українського народу 1648 – 1657 рр.</p>	2
		<p>Виникнення козацтва. Заснування Запорізької Січі. Устрій, господарство, традиції. Походи козаків. Культурно – національний рух в Україні. Протипольські козацько – селянські війни 30 рр. 17 ст. Становище української православної церкви. Селянсько – козацька війна 1648 – 1654 рр. Зборівська та Білоцерківська угоди. Березневі статті 1654 р. Історична роль Б.Хмельницького.</p>	
	<i>Лекція</i>	<p>Криза української державності. Руїна. Доба І.Мазепи. Занепад та ліквідація Гетьманщини.</p> <p>Доба І.Мазепи. Занепад та ліквідація Гетьманщини. Гетьманування І.Виговського та Ю.Хмельницького. Гадяцька угода. Поділ України на Правобережну та Лівобережну. Руїна. Гетьманування П.Дорошенка. Занепад Правобережжя. Посилення Лівобережжя. Запорізька Січ у другій половині 17 ст. І.Сірко. Гетьманування І.Мазепи. Посилення наступу російського царизму на автономію України. Союз України зі Швецією. Полтавська катастрофа. Зруйнування Запорізької Січі. П.Орлик, його конституція. Політичне, соціально – економічне життя Гетьманщини в період її занепаду. Слобідська і Південна Україна. Остаточна ліквідація Запорізької Січі та Гетьманщини. Наш край в 18 ст.</p>	2
	<i>Семінарське заняття</i>	<p>Криза української державності. Руїна. Доба І.Мазепи. Занепад та ліквідація Гетьманщини</p> <p>Доба І.Мазепи. Занепад та ліквідація Гетьманщини. Гадяцька угода. Поділ України на Правобережну та Лівобережну. Руїна. Союз України зі Швецією. Зруйнування Запорізької Січі. П.Орлик, його конституція. Остаточна ліквідація Запорізької Січі та Гетьманщини.</p>	2
	<i>Самостійна робота</i>	<p>Правобережна Україна і Західноукраїнські землі в 18 столітті.</p> <p>Соціально – економічне і національно – релігійне гноблення українського народу польською шляхтою. Повстання під проводом С.Палія. Гайдамацькі рухи. Коліївщина. М.Залізник, І.Гонта. Карпатське опришківство. Олекса Довбуш. Поділи Польщі і приєднання Правобережжя і Волині до Росії, Галичини і Буковини до Австрії. Становище української освіти. Вища школа. Наука. Книговидавнича справа. Козацькі літописи. Народна творчість. Література. Г.Сковорода. Розвиток передової громадської думки. Архітектура. Мистецтво.</p>	2

	<p>Самостійна робота</p>	<p align="center">Наддніпрянська Україна і Західноукраїнські землі в 19 та 20 століттях.</p> <p><i>Наддніпрянська Україна в I пол.. 19 ст. Криза кріпосницької системи. Стан сільського господарства та промисловості. Загострення соціальних суперечностей. Політичне та національне гноблення українського народу. Початок національного відродження. І.Котляревський. Таємні товариства, Кирило – Мефодіївське братство. Т.Шевченко. Наддніпрянська Україна і II пол.. 19 ст. Скасування кріпосного права. Реформи 60 – 70 рр. Соціально – економічний розвиток в пореформеній період. Антиукраїнська політика російського царизму. Російський революційний рух в Україні та національне питання. Український культурно – національний рух.. Українофіли. Діяльність громад В.Антонович, М.Драгоманов. Виникнення українських політичних товариств і партій. Революція 1905 – 1907 рр. на Україні. Пожвавлення національного – культурного та політичного життя. Підготовка європейських держав до I Світової війни та Україна. Хід війни. Південно – Західний фронт. Посилення російського царизму в Наддніпрянщині. Наш край в 19 ст.</i></p> <p><i>Західноукраїнські землі в I пол.. 19 ст. Економічна, культурна відсталість Галичини, Буковини та Закарпаття. Політика освіченого абсолютизму та її наслідки для західноукраїнських земель. Поява перших українських культурно – освітніх осередків. Прогресивний гурток «Руська трійця», альманах «Русалка Дністрова». Національне відродження в Закарпатті та в Буковині. Революція 1848 р. та її вплив на розвиток краю. Західноукраїнські землі в 60 – 90 рр. 19 – 20 ст. Зміни в промисловості та сільському господарстві. Заснування та діяльність економічних та кооперативних установ. Безроздільне панування польської шляхти, румунських бояр та угорських баронів. Зростання національного свідомості. Москвофіли. Народовці. Радикалізація українського руху. Утворення партій. І.Франко, М.Павлик. Зв'язки прогресивних діячів Галичини та Наддніпрянщини. Українське національне життя в Закарпатті та Буковині.</i></p> <p><i>Розвиток освіти та науки. Ліцеї, гімназії, семінарії. Львівський, Харківський та Київський університети. Культурно – освітні заклади та їх діяльність. Просвіта. Наукове товариство ім. Т.Шевченка. Археографічна комісія: І.Франко, М.Грушевський. Видавнича діяльність. Південно – Західна філія Російського географічного товариства. Література, театр, музика. Образотворче мистецтво. Скульптура. Живопис. Архітектура.</i></p>	<p align="center">1</p>
--	---------------------------------	---	--------------------------------

6	<p><i>Лекція</i></p>	<p>Початок державного відродження України. Українська національна революція (1917 – 1921 рр.)</p> <p>Лютнева революція в Росії. УЦР, її універсали. Всеукраїнський Національний конгрес. Військові, селянські та робітничі з'їзди. Генеральний секретаріат. Жовтневий переворот у Петрограді. Утворення УНР. Соціально – економічна, політична і національна програма. Війна РРФСР з УНР. Бій під Крутами. Брестський мир і ЦР, Гетьманський переворот. Зовнішня та внутрішня політика П.Скоропадського. Народні повстання в Україні. Падіння гетьманського режиму і утворення Директорії. Відновлення УНР. Акт Соборності України. 22.01.19. Наступ більшовицьких військ на Україну й утворення другого радянського уряду. Зимові походи військ УНР. Третій радянський уряд. Діяльність радянської влади в Україні. Отаманщина. Поразка національно – визвольної революції, її причини</p>	2
	<p><i>Семінарське заняття</i></p>	<p>Початок державного відродження України. Українська національна революція (1917 – 1921 рр.)</p> <p>Лютнева революція в Росії і утворення УЦР, її універсали. Жовтневий переворот у Петрограді. Утворення УНР. Війна РРФСР з УНР. Проголошення в Харкові УРР. Бій під Крутами. Брестський мир і ЦР, Гетьманський переворот. Зовнішня та внутрішня політика П.Скоропадського. Падіння гетьманського режиму і утворення Директорії. Відновлення УНР. Наступ більшовицьких військ на Україну. Отаманщина. Поразка національно – визвольної революції, її причини. ЗУНР – створення та діяльність.</p>	2
	<p><i>Самостійна робота</i></p>	<p>Міжвоєнний період в історії українського народу 1921 – 1939 рр.. Західна Україна в 20 – 50 рр.</p> <p><i>Міжнародне становище України. Укладання Ризького мирного договору. Внутрішнє становище УРСР в період політики воєнного комунізму. Україна в роки НЕПу. Входження в СРСР. Національний комунізм. Українізація. «Розстріляне відродження», «Великий перелом» 1929 р. Формування командно – адміністративної системи Індустріалізація. Запровадження антинародного колгоспного ладу. Голодомор 1932 – 1933 рр. Сталінські репресії в Україні. Масове трудове змагання: ідеали та дійсність. Досягнення і втрати української культури. Поневолення Галичини та Волині – польськими, Буковини – румунськими, Закарпаття – чехословацькими окупантами. Соціально – економічне становище земель. Національно – визвольна боротьба. Політичні партії, їх програми та діяльність. Культурно – освітні, церковні, спортивно – молодіжні товариства, їх роль у піднесенні національної свідомості українців. Нова ідеологія Створення УВО, ОУН. Західноукраїнська інтелігенція, її доля. Карпатська Україна.</i></p>	2

	<p>Самостійна робота</p>	<p>Україна в період Світової війни (1939 – 1945 рр.). Україна у післявоєнний період.</p> <p><i>Україна в планах тоталітарних режимів. Радянсько – німецькі договори 1939 р. Приєднання західноукраїнських земель до СРСР. Сталінський режим. Початок німецько – радянської війни, фашистська окупація України. Проголошення у Львові української самостійної держави 30 червня 1941 року. Гітлерівський терор. Партизанський рух. УПА. Боротьба УПА проти фашистського режиму. . Визволення України Радянською армією. Боротьба УПА проти сталінського режиму. Міжнародне становище України. Завершення формування територіальних кордонів. Початок мирного життя. Політичний стан суспільства. Репресії та депортації. Становище народного господарства. Відбудова промисловості. Проблеми в розвитку сільського господарства. Голод 1946 – 1947 рр., його причини та наслідки. Культурне життя, здобутки і втрати.</i></p>	<p>2</p>
	<p>Семінарське заняття</p>	<p>Україна в період Світової війни (1939 – 1945 рр.). Україна у післявоєнний період.</p> <p><i>Напередодні війни (1939 р.). Радянсько – німецька війна 1941 – 1945 рр. Міжнародне становище України. Становище народного господарства. Культурне життя.</i></p>	<p>2</p>
	<p>Самостійна робота</p>	<p>Спроби реформи 1956 – 1965 рр. Наростання кризових явищ (1965 – 1985 рр.)</p> <p><i>Перші кроки лібералізації суспільно – політичного життя. Зрушення в офіційній політиці. Боротьба з культом особи Сталіни. Становище України в складі СРСР у добу Хрущова. Україна на міжвоєнній арені. Спроби застосування економічних методів господарювання. Реформи М.С.Хрущова в промисловості. Проблеми в сільському господарстві. Волюнтаризм в сфері сільськогосподарського виробництва. Запровадження масштабних заходів у соціальній сфері освіти, науки і культури. Запровадження дисидентського руху. Суспільно – політичне життя республіки. Методи керівництва Л.І.Брежнєва. Партиїно – державне керівництво УРСР під контролем центру. Конституція СРСР 1977 р. і Конституція УРСР 1978 р. Становище в народному господарстві. Крах економічних експериментів. Поглиблення кризи в промисловості і сільському господарстві.. Хижацька експлуатація природних багатств в Україні. Зміни в соціальній структурі. Демографічні умови. Життєвий рівень. Русифікація. Нагромадження недоліків у системі народної освіти. Уповільнення темпів розвитку науки. Політика заборони у художній творчості.. Організація Руху Опору. Посилення протестів проти порушення</i></p>	<p>2</p>

7	<p><i>Лекція</i></p>	<p><i>прав людини в 60 роки. Радикалізація національного питання в Україні в 70 роки. Українська еміграція і діаспора, розвиток подій в Україні. Дисидентський рух в нашому краї.</i></p> <p>Україна на шляху до свободи і самостійності (1985 – 1991 рр.)</p> <p>Новий етап у розвитку національно – визвольного руху. Пробудження громадсько – політичної активності мас. Політичні реформи в СРСР. Початок роботи Верховної Ради. УРСР на постійній основі. Прийняття Декларації про державний суверенітет України. Зростання національної свідомості мас. Народного господарська криза. Наслідки соціальної незахищеності населення. Падіння життєвого рівня. Загострення проблеми охорони здоров'я та екології. Катастрофа на Чорнобильській АЕС. Становище в галузі освіти, науки, культури. Спроби державного перевороту в СРСР.</p>	2
	<p><i>Самостійна робота</i></p>	<p><i>Прийняття Верховною Радою УРСР Акту Незалежності України. Формування збройних сил та інших інститутів державності. Всеукраїнський референдум 1 грудня 1991 р. Обрання Л.М.Кравчука Президентом України. Політичні реформи в СРСР. Прийняття декларації про державний суверенітет України. Падіння життєвого рівня. Спроба державного перевороту в СРСР. Всеукраїнський референдум, обрання Президента..</i></p>	1
8	<p><i>Лекція</i></p>	<p>Україна – незалежна суверенна держава 1991 – 1998 рр.</p> <p>Угода про створення СНД. Зовнішньополітичний курс України. Україна і Кримська автономія. Проблема соціально – економічного розвитку. Вибори Верховної Ради України 1990 р. Обрання Л.Д.Кучми Президентом України. Прийняття Конституції України. Вибори до Верховної Ради 1998 р. Підсумки історичного шляху українського народу. Перспективи для України 21 ст.</p>	2
9	<p><i>Лекція</i></p>	<p>Еміграція українців за кордон</p> <p>Три хвили еміграції українців за кордон, їх причини, напрями та особливості. Українська діаспора.</p>	2
	<p><i>Семінарське заняття</i></p>	<p>Еміграція українців за кордон</p> <p>Еміграція українців за кордон. Українська діаспора.</p>	2
10	<p><i>Лекція</i></p>	<p>Вступ. Культурологія як наука. Поняття про культуру</p> <p>Культурологія як наука. Теорія культури. Поняття, структура та функції культури. Матеріальна та духовна культура. Філософські концепції культури. Релігійні основи світової культури. Поняття світової та національної культури. Медицина і медична культура як</p>	2

12	Лекція	<p>Тема 4. Культура Київської Русі Розвиток писемності. Літописи. Нестор. Стан освіти. Християнство і його вплив на культуру Київської Русі. Література Русі. Архітектура Київської Русі. Іконопис, фрески, мозаїка. Медичні знання.</p> <p>Місце і роль культури Київської Русі у світовій та вітчизняній культурі.</p> <p>Студенти повинні знати про:</p> <p>— трипільську культуру, грецькі міста-держави, писемність, літературу, наукові знання Київської Русі, пам'ятки архітектури, мозаїку, фрески.</p>	2
13	Семінарське заняття	<p>Культура Київської Русі. Культура стародавнього світу Розвиток писемності. Літописи. Нестор. Стан освіти. Християнство і його вплив на культуру Київської Русі. Література Русі. Архітектура Київської Русі. Іконопис, фрески, мозаїка. Медичні знання.</p> <p>Місце і роль культури Київської Русі у світовій та вітчизняній культурі.</p>	2
	Лекція	<p>Культура Середньовіччя Культура Візантії. Суспільний лад. Церковна організація. Представники богословської та наукової думки. Візантійська архітектура. Іконописна школа.</p> <p>Середньовічна культура та її досягнення. Вплив католицької церкви на розвиток культури, медицини. Схоластика. Ф. Аквінський, Р. Бекон, Ібн-Сіна.</p> <p>Виникнення університетів. Архітектура Середньовіччя, Романський та Готичний стиль.</p> <p>Студенти повинні знати про:</p> <p>— суспільне життя у Візантії, правову систему, освіту, пам'ятки архітектури Візантії;</p> <p>— схоластику, середньовічні університети, рицарську культуру, світогляд, героїчний епос;</p> <p>— романську та готичну архітектуру.</p> <p>Культура епохи Відродження Особливості культури епохи Відродження та її гуманістичний зміст. Наукові відкриття епохи Відродження, Х. Колумб, М. Коперник. Гуманізм і медицина, А. Везалій. Література. Данте Аліг'єрі, Ф. Рабе, В. Шекспір, М. де Сервантес. Раннє Відродження в Італії. Мистецтво Високого Відродження: Леонардо да Вінчі, Рафаель, Мікеланджело, Тиціан. Особливості</p>	2

14	Самостійна робота	<p>Відродження в інших країнах. П. Брейгель, А. Дюрер.</p> <p>Студенти повинні знати про:</p> <ul style="list-style-type: none"> — гуманізм, письменників-гуманістів, наукові відкриття, книгодрукування; — періоди Відродження, Джотто, Мазаччо, Донателло, Сандро Ботічеллі, Леонардо да Вінчі, Мікеланджело, Тиціана, Яна ван Ейка, П. Брейгеля, А. Дюрера. <p><u>Тема 6. Українська культура XIV — першої половини XVII ст.</u></p> <p>Умови культурного розвитку України в складі Литовсько-Руської та Польської держав, втрата українцями своєї культурної еліти. Значення козацтва в культурному поступі українського народу. Церковні братства та їхня культурно-просвітня діяльність. Острозька Академія та Києво-Могилянський колегіум. К. Острозький, П. Могила, І. Вишенський. “Пересопницьке Євангеліє”.</p> <p>Виникнення книгодрукування. І. Федоров.</p> <p>Архітектура та іконопис в Україні XIV—XVI ст. Російські іконописці. А. Рубльов.</p> <p>Студенти повинні знати про:</p> <ul style="list-style-type: none"> — братства, братські школи, Острозьку академію, Києво-Могилянський колегіум, П. Могилу; — літературу, книгодрукування, “Апостол”, “Острозьку Біблію”, “Пересопницьке Євангеліє”; — замки, церковну архітектуру. 	2
	Лекція	<p>Українська культура другої половини XVII—XVIII ст.</p> <p>Загальні умови розвитку української культури в другій половині XVII—XVIII ст. Освіта, книгодрукування, література. Наукова та громадська діяльність І. Гізеля, Д. Туптала, Ст. Яворського, Ф. Прокоповича, І. Галятовського.</p> <p>Козацьке бароко. Живопис. Д. Левицький, В. Боровиковський. Церковний живопис. Театр. Музика М. Березовський, А. Ведель, Д. Бортнянський. Література. Г. Сковорода.</p> <p>Студенти повинні знати про:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Києво-Могилянську академію, Р. Заборовського, Д. Ростовського, Ф. Прокоповича, Г. Сковороду; — ктиторський портрет, “парсуну”, оформлення іконостасів; — Й. Конзелевича, козацькі літописи, М. Дилецького, М. Березовського, Д. Бортнянського, козацьке бароко, Й. Шедея, С. Ковніра, І. Григоровича-Барського; 	2

	<p><i>Семінарське заняття</i></p>	<p>— Андріївську церкву, собор Святого Юра; — вертеп, водевіль, шкільну драму.</p> <p>Культура Нового часу Наукові відкриття. Реформація. Просвітництво. Французькі просвітителі Література. Вплив просвітницьких ідей на літературу. Ж. Мольєр, Ж.-Ж. Руссо, Д. Дефо, Д. Свіфт. Стили художньої культури: бароко і класицизм. Мистецтво. Л. Берніні, Е. Греко, Д. Веласкес, П. Рубенс, Рембрандт.</p> <p>Неперевершені майстри музичного мистецтва: Г. Гендель, Й.-С. Бах, Й. Гайдн, К. Глюк, Л. ван Бетховен, В.-А. Моцарт.</p> <p>Студенти повинні знати про:</p> <p>— наукові відкриття, І. Кеплера, В. Гарвея, П. Фермц; — раціоналізм, емпіризм, французьких просвітителів, бароко, класицизм, Л. Берніні, М. да Караваджо, Е. Греко, Д. Веласкеса, П. Рубенса, Рембрандта; — музичне мистецтво.</p> <p>Культура Середньовіччя Культура Візантії. Суспільний лад. Церковна організація. Представники богословської та наукової думки. Візантійська архітектура. Іконописна школа.</p> <p>Середньовічна культура та її досягнення. Вплив католицької церкви на розвиток культури, медицини. Схоластика. Ф. Аквінський, Р. Бекон, Ібн-Сіна.</p> <p>Виникнення університетів. Архітектура Середньовіччя, романський та готичний стиль.</p> <p>Культура епохи Відродження Особливості культури епохи Відродження та її гуманістичний зміст. Наукові відкриття епохи Відродження, Х. Колумб, М. Коперник. Гуманізм і медицина, А. Везалій. Література. Данте Аліг'єрі, Ф. Рабе, В. Шекспір, М. де Сервантес. Раннє Відродження в Італії. Мистецтво Високого Відродження: Леонардо да Вінчі, Рафаель, Мікеланджело, Тиціан. Особливості Відродження в інших країнах. П. Брейгель, А. Дюрер.</p> <p>Культура Нового часу Наукові відкриття. Реформація. Просвітництво. Французькі просвітителі. Література. Вплив просвітницьких ідей на літературу. Ж. Мольєр, Ж.-Ж. Руссо, Д. Дефо, Д. Свіфт. Стили художньої культури: барокко і класицизм. Мистецтво. Л. Берніні, Е. Греко, Д. Веласкес, П. Рубенс, Рембрандт.</p> <p>Неперевершені майстри музичного мистецтва: Г. Гендель, Й.-С. Бах, Й. Гайдн, К. Глюк, Л. ван Бетховен, В.-А. Моцарт.</p>	<p>2</p>
--	-----------------------------------	---	----------

15	Лекція	<p>Українська культура другої половини XVII—XVIII ст. Загальні умови розвитку української культури в другій половині XVII—XVIII ст. Освіта, книгодрукування, література. Наукова та громадська діяльність І. Гізеля, Д. Туптала, Ст. Яворського, Ф. Прокоповича, І. Галятовського.</p> <p>Козацьке бароко. Живопис. Д. Левицький, В. Боровиковський. Церковний живопис. Театр. Музика М. Березовський, А. Ведель, Д. Бортнянський. Література. Г. Сковорода.</p> <p><u>Тема 10. Українська культура XIX — початку XX ст.</u> Історичні обставини розвитку української культури. Нова національна інтелігенція та її культуротворча робота (І. Котляревський, М. Костомаров, П. Куліш, П. Чубинський, П. Житецький, П. Юркевич, С. Подолинський, М. Драгоманов).</p> <p>Т.Г. Шевченко і культурне самоствердження нації. Освіта. Наукові знання.</p> <p>Медицина в Україні в XIX — на початку XX ст. (В. Данилевський, І. Савченко, П. Перемешко, М. Гамалія, М. Пирогов).</p> <p>Література: М. Вовчок, П. Мирний, М. Коцюбинський, Л. Українка, І. Франко.</p> <p>Драматургія і театр: І. Карпенко-Карий, М. Кропивницький, М. Заньковецька.</p> <p>Музика: М. Лисенко, П. Ніщинський, С. Крушельницька, М. Леонтович, С. Гулак-Артемовський.</p> <p>Образотворче мистецтво й архітектура: К. Трутовський, М. Пимоненко, М. і О. Мурашки, С. Васильківський. І. Труш, Ф. Кричевський, О. Кульчицька, О. Щусев, В. Городецький.</p> <p><i>Студенти повинні знати про:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — українське національне відродження, діяльність нової української інтелігенції, “Енеїду” І. Котляревського, М. Костомарова, Харківський університет, Т. Осиповського, М. Остроградського, М. Максимовича, Гімназію вищих наук у Ніжині, Київський університет, Шевченка-художника, “Руську трійцю”; — романтизм, архітектуру, містобудування, А. Меленського, В. Беретті, реалізм; — громади, просвіти, П. Куліша, Валуєвський циркуляр, Емський указ, офорт. 	2
----	--------	---	---

	<p><i>Самостійна робота</i></p>	<p><u>Зарубіжна культура XIX — поч. XX ст.</u> Живопис: класицизм, романтизм, імпресіонізм. Ж.-Л. Давид, Ф. Гойя, Е. Делакруа, К. Моне, Е. Мане, О. Ренуар, Е. Дега.</p> <p>Музика: Ф. Шуберт, Д. Верді, Ф. Ліст, П. Чайковський, К. Дебюсі, С. Рахманінов, К. Сен-Санс, Ф. Шаліпін.</p> <p>Зародження кінематографа. Брати Люм'єри.</p>	<p>4</p>
	<p><i>Семінарське заняття</i></p>	<p>Українська культура XIX — початку XX ст. Історичні обставини розвитку української культури. Нова національна інтелігенція та її культуротворча робота (І. Котляревський, М. Костомаров, П. Куліш, П. Чубинський, П. Житецький, П. Юркевич, С. Подолинський, М. Драгоманов).</p> <p>Т.Г. Шевченко і культурне самоствердження нації. Освіта. Наукові знання.</p> <p>Медицина в Україні в XIX — на початку XX ст. (В. Данилевський, І. Савченко, П. Перемешко, М. Гамалія, М. Пирогов).</p> <p>Література: М. Вовчок, П. Мирний, М. Коцюбинський, Л. Українка, І. Франко.</p> <p>Драматургія і театр: І. Карпенко-Карий, М. Кропивницький, М. Заньковецька.</p> <p>Музика: М. Лисенко, П. Ніщинський, С. Крушельницька, М. Леонтович, С. Гулак-Артемівський.</p> <p>Образотворче мистецтво й архітектура: К. Трутовський, М. Пимоненко, М. і О. Мурашки, С. Васильківський. І. Труш, Ф. Кричевський, О. Кульчицька, О. Щусев, В. Городецький.</p> <p>Студенти повинні знати про:</p> <ul style="list-style-type: none"> — українське національне відродження, діяльність нової української інтелігенції, “Енеїду” І. Котляревського, М. Костомарова, Харківський університет, Т. Осиповського, М. Остроградського, М. Максимовича, Гімназію вищих наук у Ніжині, Київський університет, Шевченка-художника, “Руську трійцю”; — романтизм, архітектуру, містобудування, А. Меленського, В. Беретті, реалізм; — громади, просвіти, П. Куліша, Валуєвський циркуляр, Емський указ, офорт. 	<p>2</p>

16	Лекція	<p>Зарубіжна культура XIX — поч. XX ст. Розвиток науки. Відкриття. Філософська думка. Головні напрямки літератури: романтизм, реалізм, натуралізм, символізм.</p> <p>Живопис: класицизм, романтизм, імпресіонізм. Ж.-Л. Давид, Ф. Гойя, Е. Делакруа, К. Моне, Е. Мане, О. Ренуар, Е. Дега.</p> <p>Музика: Ф. Шуберт, Д. Верді, Ф. Ліст, П. Чайковський, К. Дебюсі, С. Рахманінов, К. Сен-Санс, Ф. Шаляпін.</p> <p>Зародження кінематографа. Брати Люм'єри.</p> <p>Студенти повинні знати про:</p> <ul style="list-style-type: none"> — клітинну теорію, еволюційну теорію, електричний струм, відкриття телеграфу, радіо, телефону, Т. Едісона, В. Рентгена, А. Нобеля, Г. Гегеля, Е. Канта, К. Маркса, Л. Фейєрбаха, Ф. Ніцше; — класицизм, реалізм, імпресіонізм, натуралізм, академізм, постімпресіонізм. <p>Культурний розвиток України в 20—30-х роках XX ст. Події 1917 р. в Російській імперії та їх вплив на культурний розвиток України. Відродження української культури в період “українізації”. Література. Новаторське сценічне мистецтво. Лесь Курбас. Становлення української кінематографії. О. Довженко. Оновлення образотворчого мистецтва. М. Бойчук і його школа. Розвиток культури на західноукраїнських землях: О. Теліга, О. Ольжич.</p> <p>Розвиток української науки (М. Грушевський, І. Огієнко, В. Вернадський, М. Яворський, С. Єфремов, М. Василенко).</p> <p>.Студенти повинні знати про:</p> <ul style="list-style-type: none"> — боротьбу з неписьменністю, “українізацію”, ВУАН, Д. Заболотного, М. Крилова, Д. Багалія, М. Хвильового, М. Куліша, О. Телігу, О. Ольжича; — пролеткульт, ВАПЛІТЕ, неокласиків, театр “Березіль”, О. Курбаса, “Землю” О. Довженка, Н. Ужвій, А. Бучму, М. Бойчука, “розстріляне відродження”. <p>Зарубіжна культура 20—30-х років XX ст. Особливості культури XX ст. Філософські концепції та їх вплив на громадське та культурне життя (марксизм, фрейдизм, екзистенціалізм).</p> <p>Розвиток освіти, науки та техніки. Ядерна фізика. Психологія. Література.</p> <p>Модернізм. Характеристика модерністських напрямків. Фовізм, кубізм, абстракціонізм, сюрреалізм. Творчість А. Матісса,</p>	2
----	--------	--	---

17	<p><i>Самостійна робота</i></p>	<p>П. Пікассо, К. Малевича, В. Кандінського, С. Далі.</p> <p>Студенти повинні знати про:</p> <p>— розвиток науки, ядерну фізику, Е. Резерфорда, Н. Бора, течії модернізму, авангардизм.</p> <p><u>Культурний розвиток України в 20—30-х роках ХХ ст.</u></p> <p>Утвердження тотального партійного диктату над культурою. Боротьба з націонал-ухильництвом. "Розстріляне відродження". Розгром УАН.</p> <p>Культурно-просвітницька діяльність української еміграції в 20—30 роках</p>	2
	<p><i>Семінарське заняття</i></p>	<p>Культурний розвиток України в 20—30-х роках ХХ ст.</p> <p>Події 1917 р. в Російській імперії та їх вплив на культурний розвиток України. Відродження української культури в період "українізації". Література. Новаторське сценічне мистецтво. Лесь Курбас. Становлення української кінематографії. О. Довженко. Оновлення образотворчого мистецтва. М. Бойчук і його школа. Розвиток культури на західноукраїнських землях: О. Теліга, О. Ольжич.</p> <p>Розвиток української науки (М. Грушевський, І. Огієнко, В. Вернадський, М. Яворський, С. Єфремов, М. Василенко).</p> <p>Утвердження тотального партійного диктату над культурою. Боротьба з націонал-ухильництвом. "Розстріляне відродження". Розгром УАН.</p> <p>Культурно-просвітницька діяльність української еміграції в 20—30 роках.</p> <p>Зарубіжна культура 20—30-х років ХХ ст.</p> <p>Особливості культури ХХ ст. Філософські концепції та їх вплив на громадське та культурне життя (марксизм, фрейдизм, екзистенціалізм).</p> <p>Розвиток освіти, науки та техніки. Ядерна фізика. Психологія. Література.</p> <p>Модернізм. Характеристика модерністських напрямків. Фовізм, кубізм, абстракціонізм, сюрреалізм. Творчість А. Матісса, П. Пікассо, К. Малевича, В. Кандінського, С. Далі.</p>	2
	<p><i>Лекція</i></p>	<p><u>Розвиток української та зарубіжної культури в другій половині ХХ ст</u></p> <p>Розвиток українського кінематографа (С. Параджанов,</p>	2

18	Лекція	<p>І. Миколайчук). Театр: Н. Ужвій, А. Бучма, Г. Юра.</p> <p>Музика: Л. Ревуцький, В. Лятошинський, Б. Руденко, Є. Мірошниченко, В. Івасюк, Д. Гнатюк.</p> <p>Основні напрями розвитку медицини в Україні. Діяльність О. Богомольця, В. Філатова, О. Амосова</p> <p><u>Відродження та перспективи розвитку української культури на сучасному етапі</u></p> <p>Проголошення незалежної Української держави і заходи щодо розбудови її культурного життя. Роль національної культури в утвердженні й розвитку незалежної держави. Національна тематика в літературі, образотворчому мистецтві, музиці в 90-х роках ХХ ст. В. Базилевський, В. Міняйло, І. Жиленко, Р.І ванченко, Н. Яремчук, Д. Петриненко, О. Бійма, В. Яворівський, А. Солов'яненко, Б. Ступка.</p> <p>Відродження релігійного життя.</p> <p>Боротьба за культурно-мовне відродження. Товариство української мови ім. Т.Г. Шевченка. Складності і перспективи сучасного культурного будівництва.</p> <p>Діяльність української демократичної інтелігенції щодо відродження національної культури.</p> <p>Культурне життя української діаспори далекого і ближнього зарубіжжя.</p> <p><i>Студенти повинні знати про:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — діаспору, менталітет, толерантність, релігійне життя; — розвиток освіти в Україні, вищі навчальні заклади; — кіномистецтво в Україні; <p>сучасну українську літературу, естрадне мистецтво</p>	2
	Самостійна робота	<p><u>Розвиток української та зарубіжної культури в другій половині ХХ ст</u></p> <p>Розвиток українського кінематографа (С. Параджанов, І. Миколайчук). Театр: Н. Ужвій, А. Бучма, Г. Юра.</p> <p>Музика: Л. Ревуцький, В. Лятошинський, Б. Руденко, Є. Мірошниченко, В. Івасюк, Д. Гнатюк.</p> <p>Основні напрями розвитку медицини в Україні. Діяльність О. Богомольця, В. Філатова, О. Амосова</p>	4
	Семінарське заняття	<p><u>Розвиток української та зарубіжної культури в другій половині ХХ ст</u></p> <p>Сучасна зарубіжна література: Ф. Моріак, О. Солженіцин, Л. Арагон, В. Фолкнер.</p> <p>Музика: П. Домінго, Л. Паваротті, Р. Растропович.</p> <p>Молодіжна музика: “Бітлз”, Рок-революція.</p>	2

Театр: М. Захаров, театр “Ла-Скала”, Б.Брехт.

Живопис і скульптура: І. Глазунов, Ернест Неізнастний.

Кінематографія: І. Бергман, А. Вайда, Ф. Фелліні, М. Михалков.

Українська культура повоєнного періоду. Посилення партійного контролю над духовним життям суспільства в другій половині 40-х років. Література 60-х рр. Творчість Л. Костенко, Д. Павличка, І. Драча, М. Вінграновського, В. Стуса та ін.

Розвиток українського кінематографа (С. Параджанов, І. Миколайчук). Театр: Н. Ужвій, А. Бучма, Г. Юра.

Музика: Л. Ревуцький, В. Лятошинський, Б. Руденко, Є. Мірошніченко, В. Івасюк, Д. Гнатюк.

Основні напрями розвитку медицини в Україні. Діяльність О. Богомольця, В. Філатова, О. Амосова.

Відродження та перспективи розвитку української культури на сучасному етапі

Проголошення незалежної Української держави і заходи щодо розбудови її культурного життя. Роль національної культури в утвердженні й розвитку незалежної держави. Національна тематика в літературі, образотворчому мистецтві, музиці в 90-х роках ХХ ст. В. Базилевський, В. Міняйло, І. Жиленко, Р.І ванченко, Н. Яремчук, Д. Петриненко, О. Бійма, В. Яворівський, А. Солов'яненко, Б. Ступка.

Відродження релігійного життя.

Боротьба за культурно-мовне відродження. Товариство української мови ім. Т.Г. Шевченка. Складності і перспективи сучасного культурного будівництва.

Діяльність української демократичної інтелігенції щодо відродження національної культури.

Культурне життя української діаспори далекого і ближнього зарубіжжя.

Студенти повинні знати про:

- діаспору, менталітет, толерантність, релігійне життя;
- розвиток освіти в Україні, вищі навчальні заклади;
- кіномистецтво в Україні;
- сучасну українську літературу, естрадне мистецтво.

Диференційований залік

4. Структура освітнього компонента

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
1	Найдавніші часи в історії України. Початок людської цивілізації на території України.	3	2	-	1
2	Східні слов'яни. Київська Русь та її місце в історичній долі українського народу.	4	2	2	-
3	Роздробленість України – Русі. Галицька, Волинська держава. Українські землі в складі Литви та Польщі.	5	2	2	1
4	Українське козацтво. Запорізька січ. Національно – визвольна війна українського народу 1648 – 1657 рр.	5	2	2	1
5	Криза української державності. Руїна. Доба І.Мазепи. Занепад та ліквідація Гетьманщини.	4	2	2	-
6	Правобережна Україна і Західноукраїнські землі в 18 столітті.	2	-	-	2
7	Наддніпрянська Україна і Західноукраїнські землі в 19 та 20 століттях.	1	-	-	1
8	Початок державного відродження України. Українська національна революція (1917 – 1921 рр.)	4	2	2	-
9	Міжвоєнний період в історії українського народу 1921 – 1939 рр.. Західна Україна в 20 – 50 рр.	2	-	-	2
10	Україна в період Світової війни (1939 – 1945 рр.). Україна у післявоєнний період.	4	-	2	2
11	Спроби реформ 1956 – 1965 рр. Наростання кризових явищ 1965 – 1985 рр.	2	-	-	2
12	Україна на шляху до свободи і самостійності (1985 – 1991 рр.)	3	2	-	1
13	Україна – незалежна суверенна держава 1991 – 1998 рр.	2	2	-	-
14	Еміграція українців за кордон	4	2	2	-
	Усього	45	18	14	13

Структура освітнього компонента

№ п/п	Назва змістових модулів і тем	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
1	Культурологія як наука. Поняття про культуру	2	2		-
2	Культура Стародавнього світу	4	2	1	1
3	Культура стародавньої України	4			4
4	Культура Київської Русі	3	2	1	
5	Культура Середньовіччя	2	1	1	
6	Українська культура XIV — першої половини XVII ст.	2			2
7	Культура епохи Відродження	1	1		
8	Культура Нового часу	1	1		
9	Українська культура другої половини XVII—XVIII ст.	2	1	1	
10	Українська культура XIX — поч. XX ст.	4	2	2	
11	Зарубіжна культура XIX — поч. XX ст.	4			4
12	Культурний розвиток України в 20—30-х роках XX ст.	4	1	1	2
13	Зарубіжна культура 20—30-х років XX ст.	2	1	1	
14	Розвиток української та зарубіжної культури в другій половині XX ст.	7	2	1	4
15	Відродження та перспективи розвитку української культури на сучасному етапі	3	2	1	
	Усього	45	18	10	17

5.Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>1 семестр</i>		
1	Початок людської цивілізації на території України.	2
2	Східні слов'яни. Київська Русь та її місце в історичній долі українського народу.	2
3	Роздробленість України – Русі. Галицька, Волинська держава. Українські землі в складі Литви та Польщі.	2
4	Українське козацтво. Запорізька січ. Національно – визвольна війна українського народу 1648 – 1657 рр.	2
5	Криза української державності. Руїна. Доба І.Мазепи. Занепад та ліквідація Гетьманщини.	2
6	Початок державного відродження України. Українська національна революція (1917 – 1921 рр.)	2
7	Україна на шляху до свободи і самостійності (1985 – 1991 рр.)	2
8	Україна – незалежна суверенна держава 1991 – 1998 рр.	2
9	Еміграція українців за кордон	2
	Всього	18

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Культурологія як наука. Поняття про культуру	2
2.	Культура Стародавнього світу	2
3.	Культура Київської Русі	2
4.	Культура Середньовіччя Культура епохи Відродження	2
	Українська культура другої половини XVII—XVIII ст	1
6.	Культура Нового часу.	1
7.	Культурний розвиток України в 20—30-х роках XX ст. Зарубіжна культура 20—30-х років XX ст.	2
8.	Розвиток української та зарубіжної культури в другій половині XX ст.	2
9.	Відродження та перспективи розвитку української культури на сучасному етапі	2
	Всього	18

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>1 семестр</i>		
1	Східні слов'яни. Київська Русь та її місце в історичній долі українського народу.	2
2	Роздробленість України – Русі. Галицька, Волинська держава. Українські землі в складі Литви та Польщі.	2
3	Українське козацтво. Запорізька січ. Національно – визвольна війна українського народу 1648 – 1657 рр.	2
4	Криза української державності. Руїна. Доба І.Мазепи. Занепад та ліквідація Гетьманщини.	2
5	Початок державного відродження України. Українська національна революція (1917 – 1921 рр.)	2
6	Україна в період Світової війни (1939 – 1945 рр.). Україна у післявоєнний період.	2
7	Еміграція українців за кордон	2
	Всього	14

Теми семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Культура Стародавнього світу	1
2	Культура Київської Русі	1
3	Культура Середньовіччя Культура епохи Відродження	1
4	Культура Нового часу Українська культура другої половини XVII—XVIII ст.	1
5	Українська культура XIX — поч. XX ст. Зарубіжна культура XIX — поч. XX ст.	2
6	Культурний розвиток України в 20—30-х роках XX ст. Зарубіжна культура 20—30-х років XX ст.	2
7	Розвиток української та зарубіжної культури в другій половині XX ст.	2
	Усього	10

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>1 семестр</i>		
1	Найдавніші часи в історії України. Початок людської цивілізації на території України	1
2	Роздробленість України – Русі. Галицька, Волинська держава. Українські землі в складі Литви та Польщі.	1
3	Українське козацтво. Запорізька січ. Національно – визвольна війна українського народу 1648 – 1657 рр.	
4	Правобережна Україна і Західноукраїнські землі в 18 столітті.	1
5	Наддніпрянська Україна і Західноукраїнські землі в 19 та 20 століттях.	1
6	Міжвоєнний період в історії українського народу 1921 – 1939 рр.. Західна Україна в 20 – 50 рр.	1
7	Україна в період II Світової війни (1939 – 1945 рр.). Україна у післявоєнний період.	1
8	Україна на шляху до свободи і самостійності (1985 – 1991 рр.)	4
9	Україна – незалежна суверенна держава 1991 – 1998 рр.	3
	Всього	13

Самостійна робота

№ з/п	Назва тем	Кількість годин
1.	Культурологія як наука. Поняття про культуру	
2.	Культура Стародавнього світу	1
3.	Культура стародавньої України	4
4.	Українська культура XIV — першої половини XVII ст.	2
5.	Зарубіжна культура XIX — поч. XX ст.	4
6.	Культурний розвиток України в 20—30-х роках XX ст.	2
7.	Розвиток української та зарубіжної культури в другій половині XX ст.	4
	Всього	17

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

9. Індивідуальні завдання

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1.

10. Методи навчання

1. Лекції
2. Практичні заняття
3. Організація самостійної роботи
4. Рольові ігри
5. Тестовий контроль знань
6. Захист повідомлень та реферативних напрацювань
7. Інтерактивні технології
8. Залік

11. Методи контролю

1. Вибіркове індивідуальне опитування перед початком занять.
2. Фронтальне опитування (усне, тестове, за індивідуальними завданнями).
3. Письмове опитування
4. Перевірка конспектів та виконання письмової самостійної роботи
5. Перевірка рефератів.
6. Оцінка активності студентів на занятті
7. Індивідуальна співбесіда

12. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з освітнього компонента Історія та культура України

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з історії та культури України складено для визначення рівня підготовки фахових молодших бакалаврів у закладі фахової передвищої освіти КЗ КОР «Чорнобильський медичний фаховий коледж» за спеціальністю 223 Медсестринство галузь знань 22 Охорона здоров'я ОПП «Лікувальна справа» відповідно до складових галузевих стандартів фахової передвищої освіти затверджених МОН України (Наказ МОН «Про затвердження стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 223 Медсестринство галузі знань 22 Охорона здоров'я освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр»» № 1202 від 08.11.2021 року), ОПП «Сестринська справа» 2023 та навчальних планів 2023 року.

КЗ КОР «Чорнобильський медичний фаховий коледж»

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	223 Медсестринство
Освітньо-професійна програма	Лікувальна справа

Критерії оцінювання досягнень здобувачів освіти

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути:

- диференційований залік;
- стандартизовані тести;
- командні проекти;
- реферати;
- опитування (усне або письмове; фронтальне, групове або індивідуальне);
- мультимедійні презентації здобувачів вищої освіти;
- клінічні (ситуаційні) задачі;
- демонстрація практичних навичок;
- контрольна робота.

Оцінювання активності і знань здобувачів освіти відбувається під час с практичних занять, поточного письмового та усного контролю, виконання підсумкових завдань.

Поточне оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти на практичних заняттях здійснюється за чотирибальною (національною) шкалою: «5» - (відмінно), «4» - (добре), «3» - (задовільно), «2» - (незадовільно) .

Критерії оцінювання знань і вмінь

При оцінюванні досягнень здобувачів фахової передвищої освіти враховується:

- застосування системного підходу: вміння бачити місце питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- правильність та повнота розкриття питання, вміння чітко, логічно, систематизовано викласти матеріал;
- рівень осмислення навчального матеріалу, повнота розкриття змісту понять, характеру закономірних зв'язків та залежностей між явищами, які вони відображають, точність застосування наукових термінів;
- рівень виявлення аналітичних вмінь, вміння обґрунтувати основні положення викладеного матеріалу, демонструючи навички наукового узагальнення проблеми та вміння зробити достатньо мотивовані висновки;
- вільне володіння матеріалом як вміння зробити його повний або концентрований виклад, так і вміння використовувати матеріал у новій навчальній ситуації, знання основних концепцій проблеми, яка розглядається, вміння мотивовано викласти власну точку зору;
- вміння бачити прикладний аспект (практичне застосування) знань, що висвітлюються;
- використання додаткової літератури;
- культура мовлення.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИЙ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ

на теоретичних заняттях

Оцінка «5» - здобувач освіти:

- дає повні відповіді на всі запитання, правильно визначає поняття;
- точно формулює думки і обґрунтовує їх;
- послідовно і точно викладає матеріал;
- грамотно оформлює свою відповідь;
- вміє вирішувати ситуаційні задачі з виділенням першочергових заходів по наданню допомоги на догоспітальному етапі (правильні логічно обґрунтовані відповіді)

Оцінка «4» - здобувач освіти:

- відповідь задовольняє ті ж самі вимоги, що й відповідають на оцінку «5», але студент зробив незначні помилки в теоретичних знаннях та допустив невеликі неточності.

Оцінка «3» - здобувач освіти:

- знає і розуміє основні положення теми, але: є прогалини в теоретичних знаннях, в обґрунтуванні та осмисленні ситуаційних задач, допускає помилки при визначенні понять, термінології;
- у відповіді немає чіткості, послідовності;
- не вміє вирішувати задачі;
- плутає послідовність дії при наданні невідкладної допомоги.

Оцінка «2» - здобувач освіти:

- не орієнтується в матеріалі;
- виявляє не розуміння теми;
- допускає істотні помилки, що спотворюють зміст вивченого;
- відповідь відсутня.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ

на практичних заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача освіти
1. Високий	«5»	<p>Здобувач освіти вільно володіє темою заняття. Виконуючи завдання, виявляє творчі здібності, самостійно проводить аналогії, надає порівняльні характеристики, обґрунтовуючи свої відповіді, користується широким арсеналом доказів своєї думки, наводить приклади.</p>
		<p>Володіє уміннями і компетенціями для здійснення виробничих функцій при виконанні типових та нестандартних завдань виробничої діяльності, в тому числі: доглядом за хворими, профілактичною, організаційно-методичною та технічною.</p> <p>При виконанні практичних навиків здобувач освіти</p> <ul style="list-style-type: none"> • Повністю, без помилок виконує всі етапи алгоритму дій в повному обсязі • Враховує показання і протипоказання • Застосовує навиків спілкування з пацієнтом на всіх етапах алгоритму. <p>Здобувач освіти також володіє:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально-особистісними компетенціями – системним та креативним мисленням, властивостями комунікабельності та адаптивності, доцільної критичності і самокритичності; 2. Загально-науковими компетенціями – має базові знання з теми і застосовує їх при виконанні виробничих завдань; 3. Загально-професійними та спеціалізовано-професійними компетенціями: <ul style="list-style-type: none"> - застосовує на практиці принципи медичної етики та деонтології; - розуміє соціальні та правові наслідки своєї професійної діяльності; - володіє комунікативними навичками; - використовує стандарти та нормативну базу галузі охорони здоров'я;

		<p>- володіє навичками з охорони праці та інфекційної безпеки.</p> <p>При тестовому контролі виконує завдання 90-100% від загальної кількості тестових завдань.</p>
<p>2. Достатній</p>	<p>«4»</p>	<p>Здобувач освіти володіє темою заняття, виконує типові завдання виробничої діяльності, орієнтується в нестандартних ситуаціях, усвідомлює основні поняття, може пояснити зв'язок між причиною і наслідками.</p> <p>Володіє вміннями і компетенціями для здійснення виробничих функцій при виконанні типових та нестандартних завдань виробничої діяльності, в тому числі: доглядом за хворими, профілактичною, організаційно-методичною та технічною.</p> <p>При виконанні практичних навиків здобувач освіти допускає помилки в підготовчому етапі. Процедури виконуються в правильній послідовності. Допущені помилки не впливають на кінцевий результат та стан здоров'я.</p> <p>Здобувач освіти також володіє:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально-особистісними компетенціями – системним та креативним мисленням, властивостями комунікабельності та адаптивності, доцільної критичності і самокритичності; 2. Загально-науковими компетенціями – має базові знання з базових наук і застосовує їх при виконанні виробничих завдань; 3. Загально-професійними та спеціалізовано-професійними компетенціями: <ul style="list-style-type: none"> - застосовує на практиці принципи медичної етики та деонтології; - розуміє соціальні та правові наслідки своєї професійної діяльності; - володіє комунікативними навичками; - використовує стандарти та нормативну базу галузі охорони здоров'я; - володіє навичками з охорони праці та інфекційної безпеки. <p>При тестовому контролі виконує завдання 89,9-75 % від загальної кількості тестів.</p>

<p>3. Середній</p>	<p>«3»</p>	<p>Здобувач освіти виконує типові завдання професійної діяльності, має знання з теми заняття та базових дисциплін.</p> <p>Здобувач освіти володіє більшою частиною навчального матеріалу з теми, але не завжди робить правильні логічні висновки і узагальнення.</p> <p>Володіє загально-професійними і спеціалізовано професійними компетенціями.</p> <p>Не достатньо володіє навиками з охорони праці, інфекційної безпеки, знаннями нормативної бази в галузі охорони здоров'я.</p> <p>Володіє уміннями і компетенціями для здійснення виробничих функцій при виконанні типових та нестандартних завдань виробничої діяльності, в тому числі: доглядом за хворими, профілактичною, організаційно-методичною та технічною.</p> <p>При виконанні практичних навиків студент:</p> <ul style="list-style-type: none"> • допускає помилки, які завдають шкоди психологічному здоров'ю пацієнта • не може чітко указати показання і протипоказання для здійснення процедури • не чітко виконують підготовчий і завершальний етапи алгоритму практичного навичка. <p>При проведенні тестового контролю знань, виконує завдання на рівні 74,9-60% від загальної кількості тестів.</p>
<p>4. Початковий</p>	<p>«2»</p>	<p>Під час здійснення виробничих функцій, здобувач освіти виконує окремі типові завдання професійної діяльності. Не демонструє систему необхідних умінь для формування загально-професійних компетенцій, не володіє системним мисленням.</p> <p>Здобувач освіти частково усвідомлює значення теми для застосування в майбутній професійній діяльності фельдшера.</p> <p>Не повністю розуміє або плутає значення ключових понять з теми. Не достатньо володіє теоретичними знаннями, уміннями та навиками. Не здатний відповідати на більшість питань.</p> <p>Допускає помилки, які завдають шкоди здоров'ю пацієнта.</p> <p>При проведенні тестового контролю знань, виконує завдання на рівні 59,9 % і менше.</p>

Оцінювання роботи здобувачів освіти

Критерії оцінювання	оцінки			
	5	4	3	2
1. Оцінка усної відповіді на відповіді на підготовчому та основному етапах	Повна, обґрунтована з використанням медичної термінології	Повна з непевними поясненнями або помилками з використанням медичної термінології	Неповна відповідь, але основні поняття засвоєні	Матеріал не засвоєно, відповідь відсутня або неправильна
2. Оцінювання тестів	100 – 90 % правильних відповідей	89,9 – 75 % правильних відповідей	74,9 – 60 % правильних відповідей	59,9 % та менше правильних відповідей
3. Рішення ситуаційних задач	Правильні логічно обґрунтовані відповіді	Правильні відповіді з недостатнім обґрунтуванням	Частково правильні відповіді, обрана тактика порушує стан дитини	Відповіді відсутні
4. Практичні навички	Правильно виконує практичні навички, дотримуючись алгоритму послідовності дій	Виконує практичні навички з порушенням алгоритму дій або помилками, які не порушують стан жінки	Виконує практичні навички з порушенням алгоритму дій або помилками, які незначно порушують стан жінки	Неправильно виконує практичні навички або допускає помилки, які наносять шкоду жінці
5 Активність	Проактивний Приймає участь у виконанні завдань. Сам продукує ідеї	Активний Приймає участь у виконанні завдань		Пасивний Не приймає участь у виконанні завдань

Розглянуто та схвалено на

засіданні циклової комісії

соціально-гуманітарних дисциплін

Протокол № 1 від «___» серпня 2023 р.

Голова циклової комісії _____ Сергій КВІТКОВСЬКИЙ

Критерії оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти з освітнього компонента Історія та культура України

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з історії та культури України складено для визначення рівня підготовки фахових молодших бакалаврів у закладі фахової передвищої освіти КЗ КОР «Чорнобильський медичний фаховий коледж» за спеціальністю 223 Медсестринство галузь знань 22 Охорона здоров'я ОПП «Лікувальна справа» відповідно до складових галузевих стандартів фахової передвищої освіти затверджених МОН України (Наказ МОН «Про затвердження стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 223 Медсестринство галузі знань 22 Охорона здоров'я освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр»» № 1202 від 08.11.2021 року), ОПП «Сестринська справа» 2023 та навчальних планів 2023 року.

КЗ КОР «Чорнобильський медичний фаховий коледж»

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	223 Медсестринство
Освітньо-професійна програма	Лікувальна справа

Критерії оцінювання досягнень здобувачів освіти

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути:

- диференційований залік;
- стандартизовані тести;
- командні проекти;
- реферати;
- опитування (усне або письмове; фронтальне, групове або індивідуальне);
- мультимедійні презентації здобувачів вищої освіти;
- клінічні (ситуаційні) задачі;
- демонстрація практичних навичок;
- контрольна робота.

Оцінювання активності і знань здобувачів освіти відбувається під час с практичних занять, поточного письмового та усного контролю, виконання підсумкових завдань.

Поточне оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти на практичних заняттях здійснюється за чотирибальною (національною) шкалою: «5» - (відмінно), «4» - (добре), «3» - (задовільно), «2» - (незадовільно) .

Критерії оцінювання знань і вмінь

При оцінюванні досягнень здобувачів фахової передвищої освіти враховується:

- застосування системного підходу: вміння бачити місце питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- правильність та повнота розкриття питання, вміння чітко, логічно, систематизовано викласти матеріал;
- рівень осмислення навчального матеріалу, повнота розкриття змісту понять, характеру закономірних зв'язків та залежностей між явищами, які вони відображають, точність застосування наукових термінів;
- рівень виявлення аналітичних вмінь, вміння обґрунтувати основні положення викладеного матеріалу, демонструючи навички наукового узагальнення проблеми та вміння зробити достатньо мотивовані висновки;
- вільне володіння матеріалом як вміння зробити його повний або концентрований виклад, так і вміння використовувати матеріал у новій навчальній ситуації, знання основних концепцій проблеми, яка розглядається, вміння мотивовано викласти власну точку зору;
- вміння бачити прикладний аспект (практичне застосування) знань, що висвітлюються;
- використання додаткової літератури;
- культура мовлення.

Оцінка «5» (відмінно) ставиться, якщо у відповіді:

- зазначено і простежується розуміння місця питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- правильно і повно розкрито зміст матеріалу в обсязі програми, відповідь має чіткий, логічний та послідовний характер;
- повністю розкрито зміст понять, точно використано наукові терміни;
- відповідь насичена глибокими та розгорнутими судженнями;
- зроблено аргументовані висновки;
- здобувач освіти демонструє творче застосування знань при переформатуванні запитання.

Оцінка «4» (добре) ставиться, якщо у відповіді:

- зазначено і простежується розуміння місця питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- майже повно розкрито основний зміст матеріалу, відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу;
- надано правильне визначення понять і чітко використано наукові терміни;
- недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база, недостатньо мотивовані висновки;
- здобувач освіти вільно оперує знаннями, може застосовувати їх у новій навчальній ситуації;
- у відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки.

Оцінка «3» (задовільно) ставиться, якщо у відповіді:

- зміст навчального матеріалу викладено неповно, фрагментарно, відповідь має недостатньо стійкий (здобувач вищої освіти відповідав невпевнено) та послідовний характер;
- допущено певні помилки й неточності у використанні наукової термінології та визначенні понять;
- відповідь має формальний та переважно репродуктивний характер, висновки не аргументовані та не охоплюють всього змісту викладеного матеріалу;

- у новій навчальній ситуації здобувач освіти використовує лише окремі знання вивченого матеріалу;
- у відповіді наявні фактичні та мовленнєві помилки.

Оцінка «2» (незадовільно) ставиться, якщо у відповіді:

- здобувач освіти неспроможний відтворити зміст навчального матеріалу у певній послідовності, у відповіді окремі фрагменти знань перемежуються з розрізненими фактами та загальними фразами;
- допущено грубі помилки при визначенні понять та використанні термінології;
- викладений матеріал не узагальнено, висновки не сформульовано;
- у відповіді наявні грубі фактичні та мовленнєві помилки.

Оцінювання тестових завдань

Оцінка «5» (відмінно) - 100-90% правильних відповідей.

Оцінка «4» (добре) – 89,9-75% правильних відповідей.

Оцінка «3» (задовільно) – 74,9-60% правильних відповідей.

Оцінка «2» (незадовільно) – 59,9% і менше правильних відповідей.

Оцінювання розв'язання ситуаційної задачі

Оцінка «5» (відмінно) – здобувач освіти правильно виконав практичне завдання (ситуаційну вправу), спроможний аргументовано відстоювати свою думку.

Оцінка «4» (добре) - здобувач освіти показує не досить високі знання понятійного апарату та літературних джерел, вміє аргументувати свої думки та ставлення до відповідних категорій.

Оцінка «3» (задовільно) – здобувач освіти у цілому відповів на поставлене запитання, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав недостатні знання літературних джерел.

Оцінка «2» (незадовільно) – здобувач освіти дає неправильну відповідь на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату та літературних джерел.

Оцінювання презентацій

Оцінка «5» (відмінно) - тему розкрито повно, використані матеріали демонструють розуміння теми, матеріал викладений в логічній послідовності, з використанням міждисциплінарних зв'язків, грамотно, раціонально використані можливості комп'ютерної анімації, презентація не перевантажена слайдами (до 15 слайдів), раціонально використані графіки, малюнки, діаграми тощо. Здобувач освіти чітко, впевнено та грамотно доповідає і викладає матеріал, відповідає на запитання, готовий до дискусії.

Оцінка «4» (добре) - тему розкрито частково, має місце порушення логічної послідовності, неповне використання міждисциплінарних зв'язків, допущені незначні граматичні помилки, недостатньо використані можливості комп'ютерної анімації, презентація перевантажена слайдами (або недостатньо слайдів для розкриття теми), на одному слайді багато дрібної інформації.

Оцінка «3» (задовільно) - наявні суттєві недоліки у виконанні презентації, тема розкрита частково, порушена логічна послідовність викладеного матеріалу, здобувач вищої освіти не завжди з розумінням підбирає матеріал, допущені помилки як в презентації, так і в доповіді. Не використані можливості комп'ютерної анімації, відсутній аналіз представлених матеріалів.

Оцінка «2» (незадовільно) - тему не розкрито, в роботі відсутні графіки, малюнки. Не використані можливості комп'ютерної анімації, відсутній аналіз представлених матеріалів. Здобувач вищої освіти не володіє матеріалом, не може відповісти на запитання.

Оцінювання рефератів

Оцінка виставляється з урахуванням двох параметрів:

- 1) обсяг виконаного реферату;
- 2) якість написання.

Оцінка «5» (відмінно) ставиться за реферат, який має обсяг 12 або більше друкованих (рукописних) сторінок; проблема, яка в ньому розглядається, викладена повно, послідовно, логічно; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії.

Оцінка «4» (добре) ставиться за реферат, який має обсяг 8 сторінок; тема реферату викладена досить повно, але є певні недоліки у логіці викладу; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки.

Оцінка «3» (задовільно) ставиться, коли обсяг реферату є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки.

Оцінка «2» (незадовільно) ставиться, якщо тема реферату нерозкрита, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами.

Оцінювання самостійної роботи

Оцінка «5» (відмінно) - здобувач вищої освіти надав повну, обґрунтовану відповідь на питання, використав всі рекомендовані джерела інформації, чітко відповідає на поставлені питання, дотримана етика посилань.

Оцінка «4» (добре) - здобувач вищої освіти надав достатню відповідь на питання, використав матеріали основних джерел інформації, надає відповіді на поставлені питання, допускає незначні помилки в обґрунтуванні, дотримана етика посилань.

Оцінка «3» (задовільно) - здобувач вищої освіти орієнтується в поняттях, частково розкрив питання, використані тільки матеріали підручника, відповідає на поставлені питання невпевнено, допускає фактичні помилки, дотримана етика посилань частково.

Оцінка «2» (незадовільно) - здобувач вищої освіти не виконав роботу, на поставлені питання не відповідає або допускає грубі помилки.

13. Методичне забезпечення

1. Програма вивчення дисципліни «Історія та культура України».
2. Конспекти лекцій всіх тем курсу
3. Методичний посібник для студентів з курсу «Історія та культура України» для практичних занять
4. Тестові завдання з навчальної дисципліни

14. Рекомендована література

15. Інформаційні ресурси

Інтернет сайти